

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 88 88 22 186
e-mail: fpak@wp.pl; www.zawacke.pl

MEMORIAŁ
Generał Marii Wittek

AK Wilno

PAWLAK Kamilla

zam. Nagay
ps. "Jola"

1349/WSK

J. 1349 / WSK

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

..... Pawlak Kamille

..... zam. Nagay

..... ps. "Jola"

I./1. Relacja ✓ k. 1, s. 1-2.

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

*I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

*II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja ✓ k. 6, s. 6

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 4

VI. Fotografie ✓

i/1. Relacja:

- Relacja własna Kamilli Nagay z d. Pawlak
Rkp. dyg. K-1, s. 1-2.

Kamilla Magay, d. Pawlak

T. 1349/ok

Wpłynęło dnia 18.XI.90

ps. "Jola" przysięga 1942 r. przed Działem

Ldz. 2062/Wsk/90

71-616 Srebrak

1/1/1

Zyciorys

Urodziłam się 20.08.1926 r. w Wilnie.

Fam. uchoroniam szk. Podstawowy Nr. 19, w 20
następnie zaliczam do Gim. SS. Narwarska.

W czasie wojny siałowej uczyłam się
na kompleciech dojrzałym naukowym oraz
skracającym kurs samodzielnym oraz powołano
wowe przeniesienie wojenne. To pozwoliło
mi pełnić obowiązki samodzielnymi przy
słowackiej dywizji "B" (mjr. Bolesław Zaprawa)
ps. Jan.

Przeżyłam męczeński, broni, kłopotliwy,
kolejowanie przez konspiracyjne oraz
późniejszą wiarę różnych przywódców
do miasta. W czasie walk o Wilno
od 7 - 13 lipca 1944 byłam na punkcie
sanktuarium dywizji "B" przy ul. Kalwa-
niskiej.

W 201945 - wyjechałam z rodziną
z Wilna jako repatriantka do Bielskopostolki
tam zaliczam maturę, następnie w Górnio-
szku rozpocząłam studia medyczne na AM.

Po ukończeniu studiów specjalizowałem^{17/1/21}
w pediatrii i pracowałem w tej specjal-
ności aż do emerytury w Gdańsku, Kasza-
linie a od 1964 roku w Szczecinie.
Mam żonę Bolesławę Magayę oraz dwóch
synów już dorosłych.

ZWZ - AK 03.1942 - 07.1944.

~~Rozpis~~

Odznaczenia Krzyżem Ar. Kr. 11 IV 1995

Srebrny Krzyż Zasługi 22 VII 1959

za merowe prace w st. ~~Pracownik~~ ~~7 IX 88~~
Kam. M. Magay, o domu Paolch
cerkwi yarb i dudwiki.

z Machowickich

IV. Korespondencja:

- 2. XII. 1998 - list Memoriału (H. Maciejewskiej - Marcinkowskiej) do Kamilli Nagay. Msp. Kserokopia, k. 1, s. 1
- 4. I. 1999 - list K. Nagay do E. 2. Msp. Org. k. 2, s. 2-3.
- 7. I. 1999 - list H. Maciejewskiej - Marcinkowskiej do K. Nagay. Msp. Kserokopia, k. 1, s. 4.
- 24. lutego 1999 - list K. Nagay do Fundacji. Msp. Kser. k. 1, s. 5.
- 8. 03. 1999 list A. Rojewskiej do Kamilli Nagay. Msp. Kserokopia, k. 1, s. 6.

General Marii Wittek
MEMORIAŁ

kolx. 2201/wsk/98

Szanowna Pani

Kamilla Nagay

71-616 SZCZECIN

ul.

Szanowna Pani !

Za pośrednictwem współpracującej z nami p. Danuty Szyksznian otrzymaliśmy Pani życiorys wraz z fotografią, który został włączony do zasobu archiwum wojennej służby kobiet gromadzonego w naszej Fundacji (teczka osobowa nr 1349/WSK). Zwracamy się do Pani z uprzejmą prośbą o uzupełnienie i przesłanie do naszego Archiwum brakujących informacji: - zawód ojca; - kiedy i przez kogo zastała Pani zaprzysiężona do służby konspiracyjnej; - proszę podać obszernie informacje o koleżankach z konspiracji z którymi Pani współpracowała.

Ponieważ interesuje nas wszelka wojenna służba Polek podczas II wojny światowej bardzo prosimy o wszelkie informacje o znanych Pani kobietach, które działały w konspiracji lub były w innych formacjach.

Z góry dziękujemy za wszelką pomoc. W załączeniu przesyłamy materiały informacyjne o naszym Memoriale im. gen Marii Wittek. Być może uda się Pani dopomóc w naszych pracach.

Z wyrazami szacunku

Dokumentalistka

mgr Hanna Maciejewska-Marcinkowska

załączniki:

-komunikat nr 1, komunikat nr 5/6, inf. wydawn.

Kamilla Nagay, z d.Pawlak,
córka Jana i Ludwika z Machowskich,
ur.20.VIII.1926, pseudonim"Jola"
zam. 71-616 Szczecin,

Szczecin, 4.I.1999.

Wpłynęło dnia 5.01.99
Ldz. 20/WSK/99

Wielce Szanowna Pani Profesor !

W odpowiedzi na list Pani Profesor postaram się uzupełnić moje dane osobowe, przepaszając równocześnie za zwłokę. W naszym wieku czas leci nieubłaganie szybko, tak że trudno za nim nadążyć. Dla pewności pewne dane powtórzę, żeby zachować ciągłość. Urodziłam się 20. sierpnia 1926 roku w Wilnie w wielodzietnej rodzinie jako szóste i ostatnie dziecko starszych już wówczas rodziców. Mama moja przyjechała do Wilna z Odessy w 1924 roku z pięciorgiem dzieci w ramach repatriacji. Ojciec mój przyjechał do Wilna dopiero po roku, szczęśliwie zwolniony z obozu pracy przymusowej w ZSRR. Był to okres bezrobocia i rodzice imali się różnych zajęć żeby tylko utrzymać rodzinę i kształcić dalej starsze rodzeństwo. Wrwszcie ojcu udało się założyć małe przedsiębiorstwo usługowe, które poprawiło stan materialny rodziny. Bracia, siostry i w końcu ja ukończyliśmy wyższe studia dzięki wysiłkowi rodziców, a później wzajemnej pomocy. W czasie wojny kontynuowałam naukę w zakresie szkoły średniej na kompletach tajnego nauczania.

Do Armii Krajowej wstąpiłam 10.marca 1942 roku, zaprzysiężona w obecności mojej starszej siostry, Ps."Diana". Ukończyłam konspiracyjny kurs sanitarny Czerwonego Krzyża, przygotowujący mnie do pełnienia funkcji sanitariuszki, oraz krótki kurs przeszkolenia wojskowego. W pracy konspiracyjnej łączyłam obowiązki sanitariuszki i pielęgniczkki. Przykładowo umieszczalam ciężiej rannych partyzantów AK przywożonych do miasta z oddziałów w domach zaufanych polskich rodzin, sprowadzałam do nich chirurga, najczęściej doktora Zdzisława Kieturakisa, późniejszego profesora Akademii Medycznej w Gdańsku i wykonywałam jego polecenia. Zaopatrywałam rannych w leki, żywność, książki i w miarę posiadanych umiejętności wykonywałam drobne zabiegi pielęgniarckie. Do pracy tej wciągnęłam kilka koleżanek z tajnych kompletów, pamiętam jedynie nazwisko Alinki Piotrowskiej.

W konspiracji pracowałam z moją starszą, nieżyjącą już siostrą, Heleną Pawlak - Agopsowicz, ps."Diana", która wcześniej wstąpiła w szeregi Armii Krajowej Sabiną Korejwo, Danutą Janiczakówną -Szyksznian, ps."Sarenka". W wyjątkowych sytuacjach umieszczalam

rannych w domu rodzinnym, jak np. "Rysia" z brygady Szczerbca, "Lwa", "Bartka" i inn. Było to źle widziane przez przełożonych z uwagi na pełnienie innych działań konspiracyjnych w naszym domu, jak ćwiczenia podchorążówki, kompletów tajnego nauczania, przygotowywania fałszywych dokumentów.

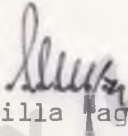
W pierwszych dniach lipca 1944 roku wyprowadziłam z Wilna kilkunastu rekonwalescentów do brygady "Szczerbca" aby mogli wziąć udział w zdobywaniu Wilna.

W czasie Powstania Wileńskiego brałam czynny udział jako sanitariuszka, a następnie jako wolontariuszka w szpitalu Czerwonego Krzyża pielęgnowałam żołnierzy AK, np. Zbyszka Siemaszko Ps. "Swojak" i innych rannych.

Praca konspiracyjna dawała mi dużo radości. Zapytałam starszą siostrę, co będziemy robić jak skończy się wojna? A ona prozaicznie odpowiedziała: Będziemy się poprostu uczyć! I rzeczywiście jesienią 1945 rozpoczęliśmy studia medyczne w Akademii Lekarskiej w Gdańsku. Na III. roku studiów wyszłam zamąż za kolegę-lwowiaka Bolesława Nagaya, z którym przeżyliśmy wspólnie 50 lat. Mamy trzech synów, już dorosłych, po studiach, i sześcioro wnuków. Specjalizowałam się w pediatrii i pulmonologii dziecięcej, pracując w tej specjalności do emerytury. Mąż jest profesorem chirurgii w Akademii Medycznej w Szczecinie.

Z wyzami szacunku

Teuka osobna
N 1349-WSK

.....
(-) Kamilla Nagaya

14/4

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

Ldz 51/WSK/99

Toruń 7.01.1999 r.

Szanowna Pani
Kamilla Nagay
ul.
71-616 SZCZECIN

Szanowna Pani Doktor !

Serdecznie dziękuję, za uzupełnienie Pani życiorysu. Będę bardzo wdzięczna za dodatkowe informacje o koleżankach, które wspomina Pani (Alina Piotrowska, Sabina Korejwo). Pani Danuta Szyksznian przekazała nam swoją wyczerpującą relację. Proszę bardzo aby zechciała Pani napisać relację o swojej siostrze Helenie, według załączonego schematu (może także o w/w koleżankach).

W poprzednim liście przesałam Pani informacje o działalności naszego Memoriału. Czy zechce Pani włączyć się w jego prace według własnego uznania wybierając dogodną dla siebie formę ? Z nadzieją na dalszy kontakt dołączam druk "zgłoszenia".

Z wyrazami szacunku

Dokumentalistka

mgr Hanna Maciejewska-Marcinkowska

9. 1349/RSK

IV/5

Kamilla Nagay
71-616 Szczecin,

Szczecin, 24 lutego 1999.

Wpłynęło dnia 2.03.99
Ldz 551/WSK/99

W odpowiedzi na list z dnia 7. stycznia 1999, l.dz. 51-WSK-99 przekazuję informację dot. siostry mojej Heleny Pawlak, córki Jana i Ludwika z Machowskich, ur. 5 maja 1920 roku w Odessie.

W 1924 roku przyjechała z matką i rodzeństwem z Odessy do Wilna. Ojciec aresztowany w ZSRR po dwóch latach dołączył do rodziny. Helena uczyła się w Gimnazjum Sióstr Nazaretanek w Wilnie, natomiast maturę zdała jako eksternistka.

✓ W czasie II. Wojny Światowej należała do Armii Krajowej działając głównie w sanitariacie miejskim. Jednocześnie pracowała jako listonoszka, co ułatwiało jej przenoszenie konspiracyjnej poczty. Nie znam terminu wstąpienia Jej do Armii Krajowej ani osób odbierających przysięgę. Na pewno było to jakiś czas przed marcem 1942 roku, bo dopiero wówczas wciągnęła mnie do konspiracji na moją usilną prośbę.

✓ Aby ✓ Wiedziałam że współpracowała z III. Brygadą Szczęrbca umieszczając ciężko rannych partyzantów w prywatnych domach znanych rodzin w mieście i sprowadzając do nich lekarzy, głównie chirurgów, np. Dra Zdzisława Kieturakisa.

W styczniu 1945 roku wyjechałyśmy z siostrą i z Mamą do Białegostoku a następnie do Gdańska, gdyż dalszy nasz pobyt w Wilnie był niebezpieczny z uwagi na liczne aresztowania akowców i wywózki.

W Gdańsku obie studiowałyśmy na Akademii Medycznej na Wydziale Lekarskim.

✓ W 1948 roku wyszłyśmy zamaż za kolegów z tego samego roku studiów. Mężem Siostry był Henryk Hasso-Ągopsowicz. Siostra miała troje dzieci, zamieszkała w Olsztynie i pracowała jako internistka w Szpitalu Wojewódzkim w Olsztynie.

W 1981 roku Siostra zmarła po długotrwałej chorobie i prawdopodobnie dlatego nie zgłosiła się do Związku b. Żołnierzy Armii Krajowej ani do ZBOWiD-u.

✓ Odnosnie Sabiny Korejwo, z d. Kalinowskiej najlepiej poinformuje Jej mąż Marian Korejwo, żołnierz III. Brygady Szczęrbca. Sabina Korejwo zmarła w 1998 roku w Gdańsku. Adres męża Sabiny : Gdańsk-Wrzeszcz, 80-243 ul. R. Dmowskiego 7^a m. 9.

✓ O pozostałych koleżankach z konspiracji nie mogę udzielić bliższych informacji gdyż straciłam z nimi kontakt. Załączam dokumentalne zdjęcie z Oddziału: Na pierwszym planie jest moja siostra Helena, trzeci z kolei to Marian Korejwo, za nim mój szwagier inż. Otton Michalski, na końcu Sabina Kalinowska-Korejwo. Po wykorzystaniu proszę o zwrot zdjęcia. Załączam znaczek na odpowiedź, oraz zgłoszenie.

.....
[Signature]

iv/6

Toruń, 8 03 1999 r.

Kopia
L. 02/601/WSK

Pani Kamilla Nagaj

ul.

71 - 616 Szczecin

Szanowna Pani !

Dziękujemy serdecznie za przekazaną w dniu 2 03 br. informację dotyczącą pracy konspiracyjnej w AK Pani siostry ś.p. Heleny Pawlak, a także dokumentalnego zdjęcia z Oddziału. Zdjęcie skserowaliśmy i umieściliśmy razem z informacją w Pani teczce osobowej o sygnaturze 1349/ WSK. Zdjęcie- oryginał zwracamy. Bardzo dziękujemy.

Dziękujemy również za życzliwe potraktowanie naszej prośby, za podpisanie zgłoszenia do Koła Przyjaciół „ Memoriału generał Marii Wittek” i liczymy na dalszą współpracę z naszym Archiwum.

Odnosnie uzyskania relacji lub szerszej informacji o nieżyjącej Sabinie Korejwo - nawiążemy kontakt z Jej mężem. Dziękujemy serdecznie za przysłany adres.

Pragnę też poinformować Panią, że przejęłam po koleżance dokumentalistce mgr Hannie Marcinkowskiej opracowywanie materiałów związanych z osobami mieszkającymi w Szczecinie i będę prowadziła bieżącą korespondencję. Myślę, że wzajemne kontakty będą przyjazne i serdeczne jak dotychczas.

Bardzo prosimy o dalsze poszukiwanie nowych relacji. Za wszystkie podjęte starania i przekazane materiały jesteśmy wdzięczni.

Przesyłamy Pani Informację o IX Sesji.

Z wyrazami szacunku i najserdeczniejszymi pozdrowieniami -

ε? Anna Rojewska

Dokumentalistka Archiwum WSK

AK Wilno

J. 1349/WSK

PAWLAK Kamilla

zam. Nagay

ps. "Jola"

v. Nauriskose karty informacyjnei 4

i

H 1981

AK
Wilno

PAWLAK Helena

zam. Agopsonicz od 1948

ps. "Diana"

Należała do AK-Wilno działając głównie w sanitarnie
miejskim. Jednocześnie przeobraziła jako listonoszka,
co ułatwiało jej przenoszenie konspiracyjnej poczty.
Współpracowała z III Brygadą Szezerbce umieszczając
egzemplarze w rękach partyzantów w prywatnych domach
sprowadzając do nich lekarzy np. Dr. Zolotare Kieturaksę

Zob. Pawlak K.; T. 1349/USK I/2. s. 1

A. R. 199

e

+1 1931

9-1349

AK
Wilno

PAWLAK Helena
ps. "Diana"

1939

zob.

1945

AGOPSOWICZ Helene

A-Roi 199

a

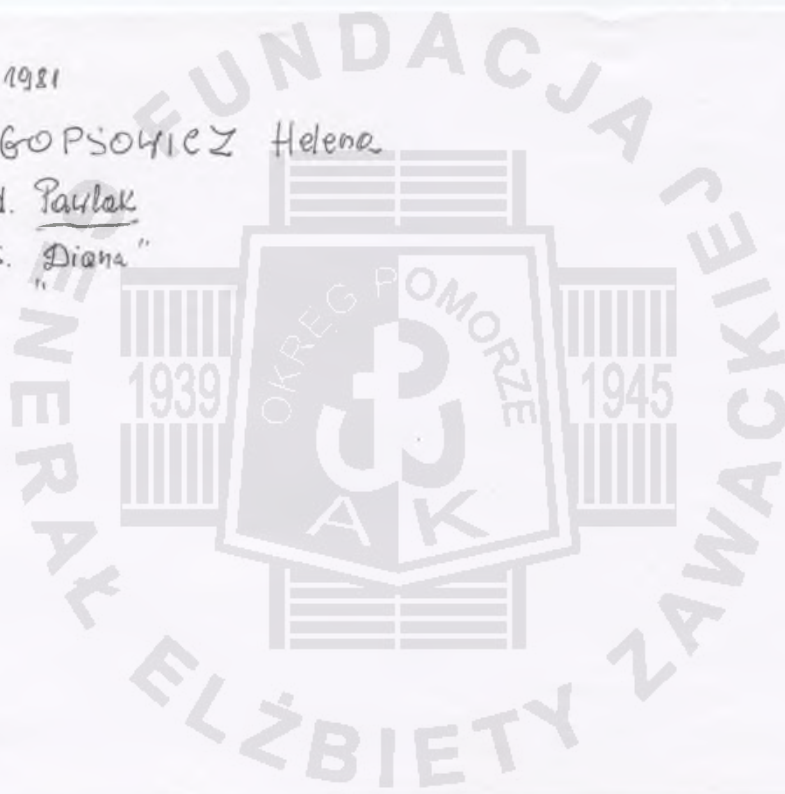
1981

AGOPSOŁIEZ Helena

zd. Paulek

ps. "Diana"

AK
kilo

A.R. 199

i

T. 1349/USK 29.

AK
Lilno

PAHLAK Kamille
zam. Nagay od 1948r.
ps. "Jola"

Do AK - Lilno zaprzysiężone 10 III 1942r w obecności
starszej siostry ps. "Diana". Pełniła funkcję sanitariuszki
w pracy konspiracyjnej Łączyma obwodzie Łączymiecki
i sanitariuszki. Leopoldyca nazywała i pełniła do czasu choroba
nauki sprządała chirurga Zdzisława Kieturalskiego

A. Roj 1999

J. 1349/WSK

AK Wilno

PAWLAK Kamilla

zam. NAGAY

ps. "Jola"

VI. FOTOGRAFIE:

1. Kamilla Nagay z d. Pawlak - zdj. port.
z okresu młodości - brak daty. Reprad.
2. Kamilla Nagay - zdj. legit. poukryt. reprad
3. Kserokopia zdjęcie z okresu II wojny światowej
Na zdjęciu krewni i znajomi Kamilli Pawlak-
Nagay.
4. Format poukrytany w/c kserokopii.

v1 | 1

Kamilla Nagay
z d. Parlak

vī / 2

Ramilla Nagay
z d. Pawlak

FUNDACJA
GENERAL
1939 OKRĘGOWA 1945
AK
ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Kserokopia oryginala formatu 3x5 cm. Na pierwszym planie Helena Pawlak, siostra Kamilli Pawlak, tuż z kolei Małgorzata Korejto, za nią szwagier Kamilli Pawlak iż. Otton Michałski. Na końcu Sabina Kalinowska - Korejto.

Po wykonaniu kserokopii oryginał zdjęć zwrócić Kamilli Nagay na jej prośbę.

VI/3

T. 1349 / KSK

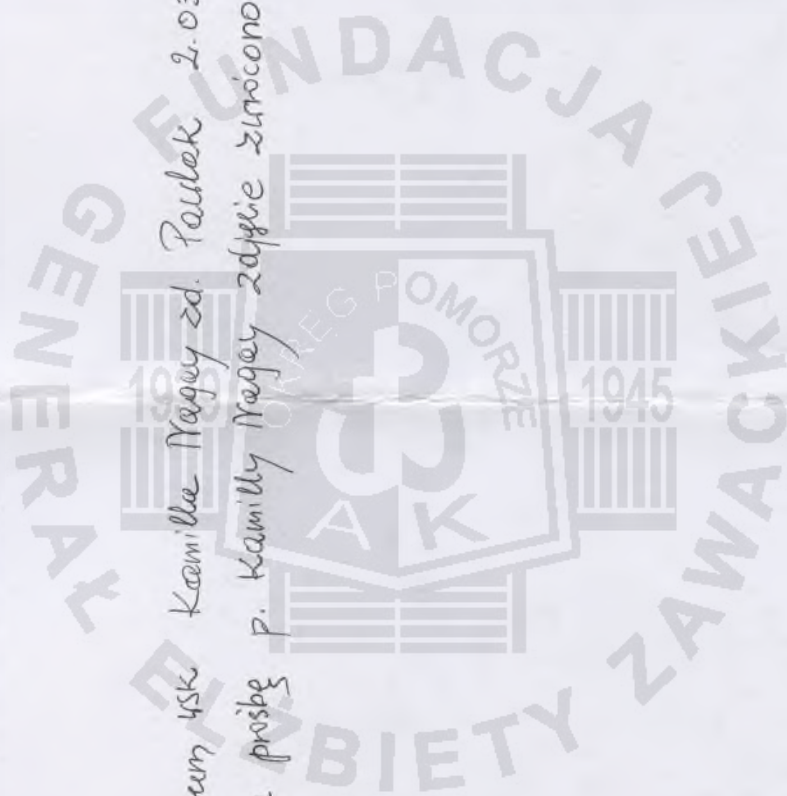
VI / 4

Ksero oryginalu formatu 3x5 cm

na pierwszym planie Helena Paulak siostra Kamilly Paulak
trzeci z kolei Marian Korejwo, za nim szwagier Kamilly Paulak inż. Otton Michalski
na końcu Sabina Kalinowska - Korejwo

Zdjęcie przysłała do Archiwum KSK Kamilla Nagay zd. Paulak 2.03.1999r.

Po wykonaniu kserokopii na prośbę P. Kamilly Nagay zdjęcie zniszczono

FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polak"
87-100 Toruń, ul. W. Garbary 2
tel.: 65-22-166, e-mail: archAK@um.torun.pl
REGON 70602736

adres:
616 Szczytna

AK
Wilno

PAWLAK Kamilla

zam. Nagay

ps. "Jola"

1349/HSK
28

PAKŁAK Kamilla

PAWLAK Kamilla

